

Bijlage 4

Bedrijfsoverdracht en UBO register

Voor deze bijlage is er geadviseerd door het Regionaal Informatie en Expertise Centrum Oost Nederland (RIEC-ON). Tien Regionale Informatie en Expertise Centra (RIEC's) en het Landelijk Informatie en Expertise Centrum (LIEC) richten zich op de bestrijding van ondermijnende criminaliteit. Ze verbinden informatie, expertise en krachten van de verschillende overheidsinstanties. Daarnaast stimuleren en ondersteunen de RIEC's en het LIEC de publiek-private samenwerking bij de aanpak van ondermijning. Het RIEC-ON ondersteunt gemeente Zwolle o.a. bij aanvragen op grond van de de Drank- en Horecawet en adviseert om een Bibob-advies op te vragen.

Bedrijfsoverdracht coffeeshop niet toestaan

Een bedrijfsoverdracht/overname van een bestaande coffeeshop is in strijd met de gedachte van het verdelen van schaarse vergunningen (waarbij niet de verkopende partij, maar beleid van de gemeente bepaalt aan wie een gedoogbeschikking wordt verleend).

Daarnaast brengt een bedrijfsoverdracht ook risico's met zich mee. De overname van een bestaande coffeeshop zal niet voor niets zijn. Het recht om een coffeeshop te exploiteren is goud waard (een gemiddelde coffeeshop zet namelijk tussen de 2 en 3 miljoen euro per jaar om, met uiteindelijk een netto winst van rond de half miljoen euro). Een dergelijke overname zal gefinancierd moeten worden. Een lening zal niet door de bank verstrekt worden, maar zal uit eigen middelen gefinancierd moeten worden. Daarnaast is er het risico van ondermijning (schijnbeheer), zeker wanneer de bedrijfsovername niet vrijwillig gebeurt (bijvoorbeeld wanneer een bestaande coffeeshop op last van de burgemeester wordt gesloten).

Ondernemingsvorm: Rechtspersoon niet toegestaan

Volgens het huidige beleid van de gemeente Zwolle zijn rechtspersonen (zoals een B.V.) niet toegestaan als beheerder en/of exploitant. Achtergrond van deze eis is de behoefte van de gemeente Zwolle aan inzicht wie een coffeeshop beheert/exploiteert.

Een rechtspersoon (BV) wordt aangestuurd door:

- De uiteindelijk zeggenschap hebbende(n): dit zijn de aandeelhouders (al dan niet via "tussen BV's). De aandeelhouders zijn de eigenaren van een onderneming, hebben stemrecht en hebben recht op winstuitkering;
- De uiteindelijk leidinggevende(n): dit zijn de bestuurders van een BV.

De bestuurders van een BV kunnen aangemerkt worden als feitelijk exploitant van de coffeeshop.

Wanneer een gedoogbeschikking wordt afgegeven aan de rechtspersoon BV, dan geldt die gedoogbeschikking ook voor de rechtspersoon. Binnen die rechtspersoon kunnen er echter wijzigingen plaatsvinden, zonder dat dit invloed heeft op de gedoogbeschikking. Zo kunnen er aandeelhouders toe- of uittraden, zonder dat dit gevolgen heeft voor de rechtspersoon. Ook bestuurders kunnen wijzigen.

Zowel aandeelhouders als bestuurders kunnen in theorie dezelfde dag nadat een beschikking verleend is, wijzigen. Dit werkt schijnbeheer in de hand.

Wijzigingen in aandeelhouderschap en bestuur kunnen wellicht getoetst worden door de gemeente, maar dit kan alleen maar achteraf. De beschikking is immers verleend aan de BV en als de rechtspersoon blijft bestaan, blijft de beschikking ook van kracht.

Bovendien zou -wanneer een vergunning aan de rechtspersoon wordt verleend- sprake kunnen zijn van een bedrijfsoverdracht (verkoop van 100% van de aandelen), maar waarbij de vergunning in stand zou blijven. Als gemeente heb je hier vervolgens geen invloed op. Ook dit lijkt mij in strijd met de gedachte van het toekennen van een schaarse vergunning.

UBO-register:

Op dit moment is in het handelsregister de aandeelhouder alleen zichtbaar, wanneer hij 100% van de aandelen bezit. Wanneer er meerdere aandeelhouders zijn, dan is geen enkele aandeelhouder meer zichtbaar. Onder andere om die reden wordt het UBO-register ingevoerd zodat ook die aandeelhouders zichtbaar zijn. De aandeelhouder is pas zichtbaar, wanneer deze 25% of meer van de aandelen bezit. Aandeelhouders die niet zichtbaar willen zijn, zullen dus waarschijnlijk minder dan 25% van de aandelen gaan bezitten.

Voor de gemeente is de ontwikkeling (invoering) van het UBO-register minder relevant. Ook nu al kan de gemeente in het handelsregister zien wie de bestuurders zijn. Wanneer sprake is van meerdere aandeelhouders, kan de gemeente (o.a. op grond van de Wet Bibob) eisen dat de BV inzage geeft in wie de aandeelhouders zijn. Niet de transparantie (of het gebrek hieraan) bepaalt waarom gekozen is om geen BV toe te laten, maar het feit dat het vanuit onder andere integriteit het wenselijk is dat de UBO (de 'uiteindelijke belanghebbende') vooraf getoetst kan worden en dat bij wijzigingen van de UBO, deze personen eerst getoetst kunnen worden. Daarnaast voorkomt dit dus dat er bedrijfsovernames plaatsvinden welke in strijd zijn met de wijze van toedeling van schaarse vergunningen.

Het onwenselijke in het afgeven van een gedoogbeschikking aan een rechtspersoon is dan ook niet gelegen in het feit dat niet zichtbaar kan zijn wie zeggenschap heeft of leiding geeft aan de BV, maar het gemak waarmee de BV van eigenaar kan wisselen, zonder dat dit direct gevolgen heeft voor de gedoogbeschikking. Om hierop de regie te houden, is het wenselijk dat de gedoogbeschikking alleen aan natuurlijke personen wordt verstrekt.